

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:1341

av **Jan Lindholm (MP)**

Samhällstjänst

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga införandet av obligatorisk samhällstjänst och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

100 000 färre arbetslösa, ökad trygghet i lokalsamhället, färre brott, ökad gemenskap, bättre beredskap i ett mindre sårbart samhälle är bara några av alla potentiella vinster av en allmän skyldighet till samhällstjänst.

Om alla som fyller 18 år får möjlighet att börja sitt vuxenliv med erfarenheter från samhällstjänst i någon form så kommer insikten och förståelsen för betydelsen av ett fungerande samhälle att öka. Förslagsvis varar samhällstjänsteplikten i 11 månader varav ungefär hälften utgör utbildning och den övriga tiden är praktiskt arbete. Lämpligen sker det genom fyra intag per år så att ingen behöver vänta för länge efter sin 18-årsdag.

Beroende på vilken form av syssla som tilldelas så kan självklart fördelningen mellan det som liknar utbildning och det som har mer karaktär av arbete variera. Vad kan samhällstjänsten då bestå av? Skola, vård och omsorg torde vara självklara områden där stor samhällsnytta skulle kunna skapas med hjälp av många händer. Att finnas som förebilder på skolgårdar, på fritidshem och andra miljöer där barn och unga vistas, att ha tid att bryta äldres ensamhet, att få möjlighet till en första inblick i vårdens olika sysslor kan ge mervärden både till verksamheterna och den personliga utvecklingen.

Samhällstjänsten kan även bestå av att delta i omvårdnaden av det fysiska samhället i form av gator, parker, kajer, naturreservat, fritidsanläggningar mm. Det finns många gropar och sneda plattor i städerna som kan få en förbipasserande att ramla och som kommunen inte hinner ta hand om som därför kunde vara en uppgift för de med samhällstjänst att fixa.

Ambitionen skall självklart vara att samhällstjänsten inte skall tränga undan existerande arbeten utan fungera som en möjlighet att göra lite mer. Inom ramen för samhällstjänsten skall även tjänst i det militära och civilförsvaret kunna ingå.

Utbildningarna bör oavsett vilka praktiska verksamheter de riktar sig mot innehålla en del kunskap om viktiga samhälleliga infrastrukturerna. Medborgare med sådan grundkunskap bör inte bli lika handfallna i en krissituation som de utan. Klimatförändringarna kommer med stor säkerhet att innebära att vi allt oftare får extremväder som ibland kommer slå hårt mot olika basfunktioner. Att då ha en befolkning som har grundkunskaper i civil beredskap och vanliga samhällsfunktioner blir en styrka.

Samhällstjänsten skall utföras inom offentliga ansvarsområden. Om samhällstjänsten skulle kunna utföras i privata företag finns en risk för snedvriden konkurrens. Det kan naturligtvis uppstå otydliga situationer när ett privat företag utför uppgifter åt det offentliga som gränsar till områden där personer i samhällstjänst verkar.

Förslag till beslut

Vi har många svåra utmaningar framför oss som kräver ett starkare och robustare samhälle. Det är uppenbart att ett sådant samhälle inte kan byggas på marknadsmässiga grunder utan kräver en ökad sammanhållning och gemenskap. Suboptimeringar innebär minskade marginaler vilket ger ökad sårbarhet i kriser. Den stora flyktingströmmen hösten 2015 visade tydligt hur sårbara system som marknadsanpassas blir. Riksdagen bör mot bakgrund av dessa erfarenheter och motiveringen ovan uppmana regeringen att överväga en obligatorisk samhällstjänst som ett sätt att öka beredskapen och förmågan hos vårt sårbara samhälle.

Jan Lindholm (MP)